

Asia

EU:n kauppaministerien epävirallinen kokous Berliinissä 20.-21.9.2020

Kokous

20.09.2020 - 21.09.2020

Kauppaministeri keskustelivat EU:n tulevasta kauppapolitiikasta ja Euroopan terästeollisuuden tilanteesta. Ministerit tukivat EU:n pysymistä edelleen avoimena kaupalle ja investoinneille ja korostivat myös kauppapolitiikan ja teollisuuspolitiikan välistä vuorovaikutusta sekä vapaakauppasopimusten toimeenpanoa.

Terästeollisuuden osalta ministerit korostivat terästeollisuuden merkitystä Euroopan talouskasvulle ja tarvetta puuttua epäreiluihin kilpailukäytänteisiin. Esille tuotiin myös, että suojatoimet eivät saa johtaa protektionismiin. Hiilirajamekanismi sai tukea, mutta niiden WTO-mukaisuutta myös korostettiin. Keskustelussa todettiin myös se, että uusiin puhtaisiin teknologioihin siirtyminen vaatii huomattavia investointeja ja terästeollisuuden tukemista.

Suomea Berliinin-kokouksessa edusti kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari.

EU:n Berliinissä 20.-21.9.2020 järjestetyssä epävirallisessa kauppaministerikokouksessa keskusteltiin EU:n kauppapolitiikan tarkastelusta sekä Euroopan terästeollisuuden tilanteesta. Kokouspäivää edeltävälle illalliselle osallistui Euroopan parlamentin kansainvälisen kaupan valiokunnan puheenjohtaja Bernd Lange. Lounaalla keskusteltiin WTO:n pääjohtajavalintaa koskevasta tilanteesta.

1. EU:n kauppapolitiikan tarkastelu, globaalit arvoketjut

Kokouksen alussa kuultiin professori Gabriel Felbemayerin (Institute for the World Economy, Kiel) alustus globaaleista toimitus- ja arvoketjuista ja niiden merkityksestä Euroopan kestävyydelle ja talouskasvulle.

Komission varapj. Dombrovskis viittasi EU:n kauppapolitiikan tarkasteluun, jossa avoin strateginen autonomia tarkoittaa oikeaa tasapainoa ”avoimuuden” (EU:n tulee jatkossakin säilyä avoimena kansainväliselle kaupalle ja investoinneille) ja epäreilulta kilpailulta ”suojaantumisen” välillä. EU:n tulee vahvistaa arvoketjujen kestävyttä, mutta välttää vajoamasta protektionismiin. Dombrovskis korosti myös EU:n vihreää agenda ja digitalisaatiota.

Ministerit antoivat tukensa komission työlle EU:n säilyttämiseksi avoimena kaupalle ja investoinneille sekä myös kestävyuden parantamiseksi. Painotuseroja ilmeni avoimuuden ja suojelun

välillä. Esille nousivat myös kauppapolitiikan ja teollisuuspolitiikan väliset yhteydet sekä vapaakauppasopimusten toimeenpano.

Suomen puheenvuorossa korostettiin EU:n säilymistä avoimena kaupalle ja investoinneille. EU:n tulee edelleen puolustaa sääntöpohjaista monenkeskistä järjestelmää ja ajaa kunnianhimoista vapaakauppa-agendaa. Tässä yhteydessä vapaakauppasopimusten toimeenpano on tärkeää. Toisaalta EU:n tulee myös pystyä puolustautumaan epäreiluja kauppakäytänteistä vastaan, mutta ei kuitenkaan turvautumalla protektionismiin. EU:n talouksien ja arvoketjujen resilienssiä tulee tarkastella faktapohjalta. Tuotantoketjujen monipuolistaminen on vähentänyt niiden haavoittuvuutta.

2. Euroopan terästeollisuuden tilanne

Asiakohdan käsittely alkoi Euroopan terästeollisuuden etujärjestön Euroferin tilannekatsauksella, jossa tuotiin esille teollisuuden vaikea tilanne, jota COVID-19 kriisi on syventänyt entisestään. Euroferin viesteissä tuotiin esille mm. terästeollisuuden keskeinen merkitys Euroopan talouskasvulle; teollisuus on valmis siirtymään vihreän kasvun tielle, mutta se vaatii mm. tasavertaisten kilpailuolosuhteiden varmistamista kilpailijamaihin nähden ja markkinoiden luomista ”vihreälle teräkselle”.

Komission varapuheenjohtaja Dombrovskis luonnehti terästeollisuuden tilannetta ”monimutkaiseksi haasteeksi”. EU:n tulee käyttää kaikkia relevantteja politiikka-lohkojaan vastatessaan terästeollisuuden kohtaamiin haasteisiin. Kauppapolitiikka on keino, jolla voidaan puuttua epäreiluun kilpailuun, ja EU:n tuleekin käyttää tuontisuojainstrumenttejaan tilanteen vaatiessa tehokkaasti, mutta myös perustellusti.

Komissari Breton korosti terästeollisuuden merkitystä EU:n talouskasvulle ja katsoi myös, että teollisuuden haasteisiin tulee vastata useilla EU:n politiikoilla. Tuontisuojainstrumentit ovat tärkeä osa keinovalikoimassa, mutta ne ovat vain osaratkaisu. Kauppapolitiikan ja teollisuuspolitiikan vuorovaikutus on oleellista. Breton viittasi teräksen globaaliin ylituotantoon ja epäreiluihin kilpailukäytänteisiin. ”Vihreään teräkseen” siirtyminen on tärkeä tavoite, mutta tähän pitää saada myös muut mukaan. Kysymys liittyy tasavertaisiin kilpailuolosuhteisiin ja hiilirajamekanismiin (jonka käyttöönottoa komissio selvittää/i-ps).

Ministerien puheenvuoroissa tuotiin esille terästeollisuuden merkitys Euroopan talouskasvulle, tarve puuttua epäreiluihin kilpailukäytänteisiin, mutta myös se, että suojatoimet eivät saa johtaa protektionismiin. Hiilirajamekanismi sai tukea, mutta niiden WTO-mukaisuutta myös korostettiin. Esille nousi myös se, että uusiin puhtaisiin teknologioihin siirtyminen vaatii huomattavia investointeja ja terästeollisuuden tukemista.

Suomen puheenvuorossa todettiin terästeollisuuden vaikea tilanne, myös COVID-19 –kriisistä johtuen. Suomi korosti laajan ja horisontaalisen keskustelun tarvetta terästeollisuuden tilanteesta, mutta myös Euroopan teollisuuden kilpailukyvyistä yleensä. Muut politiikkalohkot, kuten kilpailukykyneuvosto, tulee saada mukaan keskusteluun. Suomi nosti esille myös päästökauppajärjestelmän toimivuuden varmistamisen jatkossakin. Hiilirajamekanismin taloudelliset ja ympäristövaikutukset tulee huolellisesti arvioida. Tuontisuojainstrumenttien osalta Suomi katsoi, että niitä tulee käyttää täysimääräisesti epäreilua kilpailua vastaan. Epäreilua kilpailuetua aiheuttaviin valtiontukiin tulisi kiireellisesti puuttua.

Liitteet

Viite

Asiasanat	kauppapolitiikka, teräs, WTO, Euroopan parlamentti
Hoitaa	UM
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, SM, STM, TEM, TULLI, VM, VNK, YM